

Vážený pan
Bohuslav Sobotka
Předseda vlády České republiky
Úřad vlády České republiky
nábřeží Edvarda Beneše 4
Praha 1 - Malá Strana
PSČ 118 01

V Praze dne 23. května 2016

Vážený pane premiére,

obracíme se na Vás jako zástupci, zástupkyně **33 neziskových organizací ve věci novely zákona o veřejném ochránci práv**, jejíž projednání ve třetím čtení je zařazeno na blížící se schůzi Poslanecké sněmovny. Novela zákona by měla posílit pravomoci ombudsmana. Konkrétně mu dává právo podat antidiskriminační žalobu ve veřejném zájmu či možnost podání návrhu na zrušení zákona porušujícího základní lidská práva a svobody. Navrhované rozšíření vnímáme jako důležitý krok v boji proti diskriminaci v České republice. Chtěli bychom tímto vyjádřit znepokojení nad dlouhotrvajícím projednáváním a hlavně nad pozměňovacími návrhy, které výše popsané změny ruší, nebo je mění tak, aby byly bezzubé.

Průzkumy ukazují, že oběti často diskriminaci chápou jako něco nevyhnutelného, proti čemu nemá za stávající stavu smysl bojovat. Podle průzkumu agentury FOCUS se v České republice setkává s diskriminací přibližně 11% lidí. Na níže uvedené organizace působící v oblasti seniorů, zdravotně postižených, ženských práv, romské menšiny, LGBT práv, HIV pozitivních, obětí trestných činů, uprchlíků, inkluzivního vzdělávání a dalších skupin lidských práv se však obrací nespočet osob, které se s diskriminací na základě některé z těchto charakteristik ve svém životě potkávají, což je důvodem, proč se 33 organizací spojilo a apeluje na přijetí novely zákona o veřejném ochránci práv v původním kompletním znění.

Problematické pozměňovací návrhy se týkají především zamítnutí rozšíření pravomocí veřejného ochránce nebo schválení jejich minimalistické, a proto neefektivní varianty. Tato minimalistická varianta spočívá například v tom, že možnost podat antidiskriminační žalobu ve veřejném zájmu bude možné až poté, co byly vyčerpány všechny již nyní dostupné prostředky. To nicméně celý proces značně zpomalí a potenciální nápravu diskriminačního jednání ještě více oddálí. Pro oběti diskriminačního jednání se tak obrana stává neefektivní a vidina dlouhého procesu značně demotivující. I proto se domníváme, že takto formulovaná antidiskriminační žaloba ve veřejném zájmu je zcela nedostatečná.

Objevil se ale také návrh na zakotvení možnosti odvolání ochránce pro závažné pochybení Poslaneckou sněmovnou. Zejména u poslanců koaličních stran je takový postup zarážející. **Vláda se ve svém programovém prohlášení zavázala právě k posílení možností obrany proti diskriminaci stejně jako k možnosti podávat návrh na zrušení protiústavního zákona Ústavnímu soudu.**

Žádáme Vás tak jménem 33 neziskových organizací o podporu původního návrhu novely zákona o veřejném ochránci práv, který obsahuje možnost podat návrh na zrušení zákona k Ústavnímu soudu a možnost antidiskriminační žaloby ve veřejném návrhu. Zároveň apelujeme na nepřijetí pozměňovacích návrhů směřujících k odvolatelnosti ombudsmana.

Za níže uvedený seznam 33 neziskových organizací:

Klára Laurenčíková
(Česká odborná
společnost pro inkluzivní
vzdělávání)

Jan Kozubík
(Platforma PROUD)

Štěpán Vidím Drahokoupil
(Nadace Open Society Fund
Praha)

Šárka Dušková
(Liga lidských práv)

Kateřina Kňapová
(Alternativa 50+)

Seznam organizací:

Alternativa 50+ (senioři)
Amnesty International Česká republika (lidská práva)
Asistence (zdravotně postižení)
Awen Amenca (romská menšina)
Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání (inkluzivní vzdělávání)
Česká společnost AIDS pomoc (AIDS)
Česká ženská lobby (gender, ženská práva)
Český helsinský výbor (lidská práva)
Český svaz žen (ženská práva)
Evropské centrum pro práva Romů (romská menšina)
Fórum 50 % (ženská práva)
Fórum pro lidská práva (lidská práva)
In IUSTITIA (oběti trestných činů)
IQ Roma servis (romská menšina)
Liga lidských práv (lidská práva)
Multikulturní centrum Praha (multikulturalismus)
Nadace Open Society Fund Praha (lidská práva)
Organizace pro pomoc uprchlíkům (uprchlíci)
Otevřená společnost (lidská práva, tolerance)
Poradna pro občanství, občanská a lidská práva (občanská a lidská práva)
Prague Pride (LGBT)
Profem (ženská práva)
PROUD (LGBT práva)
Rodiče za inkluzi (inkluzivní vzdělávání)
Romea (romská menšina)
Rozkoš bez rizika (prevence pohlavních chorob)
Sdružení mladých sklerotiků (pacienti s roztroušenou sklerózou)
SLOVO 21 (romská menšina)
Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice (mentální postižení)
Step by step (vzdělávání)
Trans*parent (práva trans* osob)

Vteřina poté (dětské domovy)
Život 90 (senioři)

Kontakty:

Šárka Dušková, Liga lidských práv, sarka.duskova@llp.cz, 731 563 427

Kateřina Kňapová, Alternativa 50+, knapova.katerina@gmail.com, 776 046 060